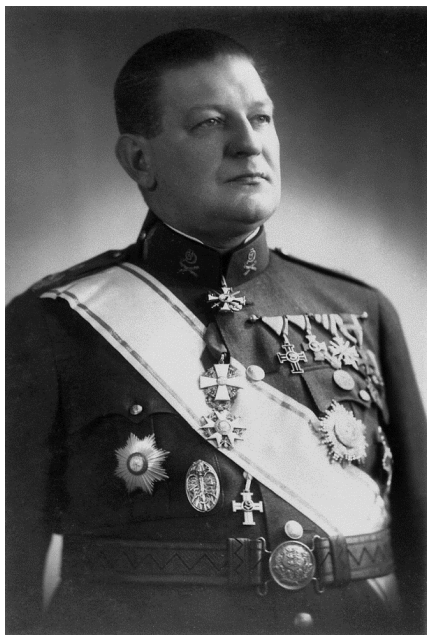

KINDRALLEITNANT NIKOLAI REEK: LÜHIÜLEVADE ELU- JA TEENISTUSKÄIGUST

REEK (kuni 1903 **BAZÕKOV**), Nikolai Aleksei (kuni 1903 Nikolai) p, polkovnik (1919), kindralleitnant (1938).

Sündis 01.02. (20.01.) 1890 Tallinnas linnakodanik Nikolai Bazõkovi pojana, adopteeriti 1903 Aleksei Reegi poolt. Venelane. Õppis Tapa raudteelaste alg- ja Tallinna Katariina II linnakoolis, Tallinna Aleksandri gümnaasiumis, 1907–10 Tšugujevi sõjakoolis ning 1913–14 ja 1917 Peterburis Nikolai sõjaväeakadeemias, 1916 Kiievi lennukooli lendurvaatlejate kursustel, 1923–25 Prantsuse kõrgemas sõjakoolis ja 1930–31 Tartu ülikooli arstiteaduskonnas (ei lõpetanud). Korp! Rotalia liige. Veebruarist 1907 97. Liivimaa jalaväe

polgus, septembrist 1907 sõjakoolis. Alamleitnant augustist 1910. Nooremohvitser 90. Oneega jalaväepolgus. I MS ajal augustist 1914 90. Oneega jalaväepolgu rooduülem, detsembrist 1914 23. diviisi staabis, novembrist 1915 11. armee staabi luureosakonna vanemadjutandi abi, aprillist 1916 6. armee staabi sideülem, detsembrist 1916 6. armee lennudivisjonis. Võttis osa lahingutest Galiitsia ja Rumeenia rindel Austria-Ungari vägede vastu. Juulist 1917 Muhu väinade kindlustatud positsiooni staabi operatiivosakonna ülem, augustist 1917 staabiülema kt, septembrist 107. diviisi vanemadjutant, veebruarist maini 1918 Eesti sõjavägede staabi ülem. Leitnant 1913, alamkapten 1916, kapten septembrist 1917, alampolkovnik märtsist 1918. VS ajal alates 11.11.1918 Viru maakonna ja Narva linna KL ülem, määrati 21.11.1918 5. jalaväepolgu ülemaks, veebruarist 1919 ühtlasi 1. diviisi staabiülem, aprillist 1919 3. diviisi staabiülem, detsembrist 1919 Viru väerinna ülemjuhataja staabiülema kt. Osales lahingutes Punaarmee ja Landeswehri vastu Viru ja Pihkva rindel ning Lätimaal. Polkovnik oktoobrist 1919. Sai autasuks

Harjumaal Peningi v Kiviloo m Kiviloo talu, mis oli endine mõisasüda. Veebruarist 1920 taas 3. diviisi staabiülem, kuid haigestus tüüfusse ning viibis suveni puhkusel. Oktoobrist 1920 sõjavägede staabi käsundusohvitser, jaanuarist 1921 sõjaväe õpetuskomitee alaline liige, ühtlasi veebruarist 1921 novembrini 1923 ajakirja „Sõdur” vastutav toimetaja, Kindralstaabi Kursuste juhataja ning juulist 1921 septembrini 1923 sõjaväe õppeasutuste inspektor, novembrist 1925 Kindralstaabi ülem ja Sõjanõukogu liige, novembrist 1926 2. diviisi ülem, märtsist 1927 detsembrini 1928 sõjaminister, märtsist 1929 taas 2. diviisi ülem, ühtlasi Sõjanõukogu liige, märtsist 1934 Kaitsevägede (aprillist 1937 Sõjavägede) Staabi ülem, ühtlasi Kaitseministeeriumi Nõukogu liige ja kaitseministri abi kuni septembrini 1938. Kolonel novembrist 1922, kindralmajor 1926, kindralleitnant 1938. Oktoobrist 1939 Eesti ja Nõukogude Liidu vastastikuse abistamise pakti ettevalmistamise komisjoni esimees. Nimetati 12.10.1939 sõjaministriks, vabastati 22.06.1940 Nõukogude võimu surve. Oli 1920 VR nõukogu liige, Vabariigi Ohvitseride Keskkogu juhatuse esimees, Vabadussõja Ajaloo Komitee juhataja esimene abi, Sõjateadusliku Kirjanduse Edendamise Kapitali Komitee esimees, Vabadusristi Vendade Ühendus vanematenõukogu ja keskjuhatuse liige, VRVÜ Tartu osakonna esimees ning 1932 Tartu Rotary Klubi asutajaliige. Autor raamatutele „Lahingu juhatus” (Tallinn, 1921), „Juhi otsus ja selle kujunemine” (Tallinn, 1927 ja 1937) ja „Saaremaa kaitsmine ja vallutamine a. 1917” (Tallinn, 1937). Nõukogude võim arreteeris ta 12.03.1941 Tallinnas Meriväljal oma kodus. Lasti maha 08.05.1942 Solikamskis. Kenotaaf Tallinna sõjaväekalmistul, bareljeef Tartus Barclay hotelli fuajees, nimi tahvlil Tori kirikus, Stenbocki majal ja Riia vennaskalmistu LKO kavaleride kabelis.

Vabadusristi aumärgid:

VR II/3, nr 724/21.02.1920 *Endisele 5 jalaväe polgu ülemale, Kindralstaabi Polkownikule Nikolai Aleksei p. REEK'ile, hinnates wahwust, mis Teie ülesnäitanud lahingutes Aroküla, Kadrina, Tapa ja Jägala liinil ning jaanuarikuu lõpul ja 22–24 webruarini 1919 a. Narwa all.*

VR I/2, nr 2482/18.05.1920 *Kolmanda diwiisi staabi ülemale, Kindralstaabi Polkownik Nikolai Aleksei p. REEK'ile, hinnates sõjalisi teenuseid, mis Teie ülesnäitanud Wabadussõja kestusel hiilgawalt korraldatud Ruhja operatsiooni, Landeswehri wastu wõithuste, Bolowsky ja Ostrowi operatsioonide plaanide wäljatõotamisel ja isiklikult nende operatsioonide juhutamisel.*

VR II/2, nr 275/11.06.1920 *3 diwiisi staabi ülemale, Kindralstaabi polkownikule Nikolai Aleksei p. REEK'ile, hinnates wahwust, mis Teie ülesnäitanud lahingutes 19–22 juunini 1919 a. Ronneburgi juures.*

Teised autasud: LKO II ja III kl, KR I kl (1933), EPR I/II (1934), VT I kl (1940), Vene AnO II, III ja IV kl, StO II ja III kl, VIO IV kl, Läti KTO I kl, Norra OO II kl, Poola PR I ja II kl, Poola VR, Prantsuse ALO III kl, Soome VRO II kl. Abikaasa Marie-Clara, sünd Johanson (1891–1942, küüditati 1941), lapsed Larissa (1914–21) ja Tiiu (1928–43, küüditati 1941).

Koostanud **JAAK PIHLAK**, MA (ajalugu),
Viljandi Muuseumi direktor